

ALATI ZA REFLEKSIJU O KVALITETI NASTAVNIKA

Naziv

ZEMLJOPISNE METAFORE

Cilj

Pomoću zemljopisne metafore gdje se kvaliteta nastavnika vizualizira kao zemljopisna karta, potaknuti nastavnike da identificiraju znamenitosti kvalitete nastavnika

Ciljna skupina

Ciljna skupina može biti različita. Alat se može koristiti za rad s grupom nastavnika, metodičara, studenata-budućih nastavnika, u institucionalnoj, nacionalnoj i internacionalnoj sredini.

Veličina grupe: bilo koja, ne manje od 6 sudionika.

Sažetak/opis

Cilj je ovoga alata potaknuti refleksiju o kvaliteti nastavnika uz pomoć kartografske metafore. Sudionici nastoje izraditi kartu tj. kartografski prikaz kvalitete nastavnika. Pomoću gradova, planina, rijeka, pustinja, svjetionika i slično, identificiraju aspekte kvalitete nastavnika.

Alat je kreativan, kolaborativan i predstavlja alternativu pisanoj refleksiji.

Sudionici trebaju nacrtati zemljopisnu kartu koja predstavlja kvalitetu nastavnika. Oni, dakle, prvo trebaju identificirati one aspekte kvalitete nastavnika koje smatraju važnima. Slijedeći korak je za identificirane aspekte naći odgovarajuće zemljopisne i kartografske termine (poput gradova, sela, ostataka, rijeka, kanala, brodova, otoka, svjetionika, planina, zračnih luka) i smjestiti ih na odgovarajuće mjesto na karti.

Rezultat (karta) se može staviti na zid nastavnikove sobe.

Postupci

Sudionici (u grupi od 3 do 5) dobivaju zadatak da zajedno izrade kartu zemlje kvalitete nastavnika. Sudionici se mogu motivirati za ovaj zadatak objašnjenjem da je korisno napraviti grafički prikaz kvalitete nastavnika umjesto apstraktne liste kompetencija. Slika vrijedi tisuću riječi!

Za inspiraciju mogu se koristiti primjeri na www.worldofexperience.com ili Atlas iskustva (The Atlas of Experience).

Prvi korak je identificirati aspekte kvalitete nastavnika koje grupe žele staviti na kartu. Važno je postići konsenzus oko aspekata koji će se odabrati. Ne moraju svi aspekti biti pozitivni, mogu se uključiti i aspekti kao što su birokratiziranost, izgaranje na poslu i sl.

Identifying Teacher Quality

Sljedeći korak je prevesti identificirane aspekte u zemljopisne ili kartografske termine, npr. Port Folio za luku, izgaranje za ugasli vulkan, Birokratgrad, More kreativnosti, Struja znanja itd. Ovdje je moguće uključiti i lokalne specifičnosti (naziv škole, ime ravnatelja itd.). Potrebno je izabrati i odgovarajući krajolik (otoci, rijeke, planine, gradovi...)

U trećem koraku na kartu se stavljaju nazivi i to tako da su odgovarajući aspekti međusobno povezani (cestama, željezničkim prugama, mostovima i sl.) ili smješteni jedan pored drugog.

U završnom koraku karta se može koristiti za potrebe refleksije o neotkrivenim područjima ili teritorijima na kojima se osjećate sigurnima ili na kojima se možete lako izgubiti. Može se koristiti i za odgovaranje na pitanje što je potrebno za istraživanje nepoznatih teritorija, gradnju novih mostova i sl.

Za detaljne postupke vidjeti detaljne (korak-po-korak) upute.

Završna inačica karte može biti u obliku crteža ili slike ili se za njezinu izradu može rabiti kompjuter (bilo uporabom www.worldofexperience.com ili skeniranjem geografske karte na koju se zatim unesu novi nazivi).

Varijacije

Izrada zemljopisnog prikaza kvalitete nastavnika može predstavljati poticajnu aktivnost, posebice zbog činjenice što ta aktivnost vodi ka stvaranju konkretnog proizvoda: zemljopisne karte koja se može objesiti na zid.

Međutim, sama izrada geografske karte koja će se pokazati drugima nije lak zadatak.

U izradi geografske karte može se koristiti jedan od sljedećih pristupa:

Slobodan stil: sudionici koriste imaginaciju i kreativnost i stvaraju vlastiti krajolik crtajući i bojujući kartu. Ovaj pristup zahtjeva od sudionika visoku razinu kreativnosti i razvijene tehnike crtanje i/ili bojanja.

Popunjavanje zemljopisne karte: sudionici dobivaju gotovu zemljopisnu kartu sa koje su izostavljeni geografski nazivi. Kao predložak mogu poslužiti slijepe karte koje se mogu naći na internetu (primjer 1, primjer 2, primjer 3). Može se koristiti i software za izradu zemljopisnih karata (npr. maps.google.com).

Sudionici mogu ucrtati gradove, ceste, željezničke pruge te upisati nazive planina, rijeka, mora itd.

To se može uraditi na papiru ili pomoću kompjutera i software-a za izradu slika (ili pomoću Power Point-a)

Software za izradu zemljopisnih karata: sa software-om za izradu zemljopisnih karata (www.worldofexperience.com) mogu se vrlo jednostavno izraditi lijepe zemljopisne karte. Međutim, zemljopisne karte se ne mogu isprintati i treba ih naručiti. Narudžba je prilično skupa (oko 50 eura). I mogućnosti su ograničene: postoji pet

Identifying Teacher Quality

različitih krajolika, a lokacije gradova, planina i sl. su zadane. To može biti frustrirajuće za kreativnost sudionika.

Crtanje zemljopisnih karata jedna je od mogućnosti za stimuliranje refleksije uz uporabu metafora. Metafore se mogu koristiti na različite načine. Jedna od mogućnosti je korištenje životinjskih metafora. Koja životinja predstavlja idealnog nastavnika? Životinjske metafore se koriste u mnogim kulturama za iskazivanje određenih ljudskih osobina (lukava lisica, mudra sova itd.).

Primjer uporabe životinjskih metafora daju Edward Wolfs i Twan Brouwers koji predlažu uporabu metafora u mentoriranju studenata za vrijeme školske prakse:

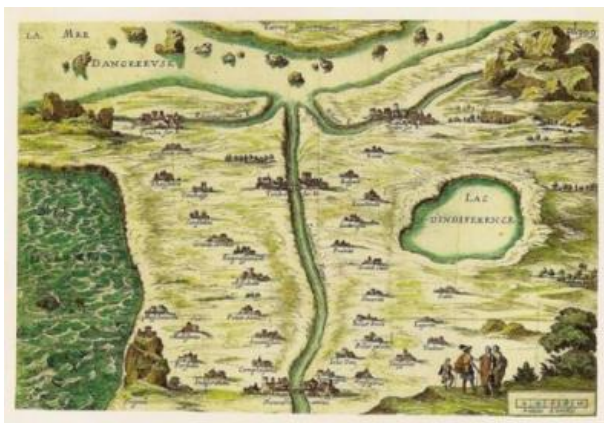
- Miševi na stolu: učenici organiziraju zabavu pošto je mačka otišla kući. Kako možete ponovno dati na znanje da ste prisutni?
- Kornjača: jako ste spori, učenici će zaspati. Kako motivirati razred?
- Jelen: Nemojte se smrznuti kad stvari ne idu onako kako biste htjeli.
- Dosadna muha: Muha vas dekoncentrira i sprečava vam da se usredotočite na posao. Njegov let je bez strukture.
- Kameleon: lijep za izgled, prilagođava se kontekstu ali gdje je vaše pravo ja?
- Dikobraz: nije ga lako dodirnuti, lako se naljuti i prekida komunikaciju
- Paun: vrlo zadovoljan sam sa sobom, svima pokazuje svoje sposobnosti.

Istovremeno drži distancu.

- Noj: Ne vidite ono što ne želite vidjeti
- Itd.

Background/teorija

Uporaba kartografskih metafora za prikazivanje apstraktnih pojmova ima dugu tradiciju; o tome svjedoči "la Carte du Pays de Tendre" (Karta nježnosti) iz 1654.

Identifying Teacher Quality

Kartografske metafore se često rabe da bi se napravio red u velikoj količini obavijesti (na primjer u internetu ili bazama podataka). Ovisno o cilju i prirodi podataka koje treba prikazati mogu se koristiti različite vrste karata, npr. planovi metroa, scheme, itd.

Pariška mreža metroa

Identifying Teacher Quality

Mapping the Networkschool (www.denetwerkschool.nl)

Karte se mogu koristiti i za prikaz razvoja, npr. nastavnikove karijere, označavajući put kroz plodna tla, pustinje, samotne planine i zelene doline.

Zanimljiva inicijativa može se naći na www.worldofexperience.com.

Mrežna stranica World of Experience i knjiga *Atlas of Experience* (autori Louise van Swaaij i Jean Klare) nude različite krajolike kojima se pokušavaju prikazati apstraktni pojmovi kao što su ljubav, vrijeme, kreativnost, dosada, znanje, rast, itd.

Krajobraz ljubavi (www.landscapesoflove.com)

Identifying Teacher Quality

Krajobraz vremena (www.worldofexperience.com)

Ovi krajobrazi mogu poslužiti kao inspiracija za izradu vlastitog krajobraza kvalitete nastavnika.

Ova mrežna stranica može pomoći i u izradi karata; nudi pet različitih tipova krajobraza (luku, obalno područje, jezera, otoke i riječni bazen) i oko 50 geografskih naziva. Karte se ne mogu skinuti s mrežne stranice ali ih je moguće naručiti u tiskanoj verziji.

Uvjeti

Za izradu mape potrebno je odvojiti vrijeme, a uspješnost u izradi ovisit će o kreativnosti sudionika.

Materijali

- Crteži (veliki listovi papira, olovke, bojice, itd.)
- Softverski alat, npr. www.worldofexperience.com.

Jedan ili dva primjera karata za poticanje mašte

Identifying Teacher Quality

Snage i slabosti

Snage

Kartografska metafora je korisna jer se razlikuje od obične refleksije i jezičnih opisa kvalitete. Da bi odaslale poruku metafore se koriste slikama. Takve poruke se lako komuniciraju; jedna slika vrijedi tisuću riječi.

Ovaj alat potiče razvoj zajedničkog razumijevanja aspekata kvalitete nastavnika.

Slabosti:

Stilovi učenja i refleksije se razlikuju, karte neće svakoga inspirirati na isti način. Ovaj alat sam po sebi ne potiče duboku refleksiju. Kvaliteta refleksije ovisit će o kvaliteti rasprava.

Izrada lijepe i šarene karte koja će se predstaviti drugima nije lak zadatak. Potrebno je posjedovati određene vještine crtanja. Umjesto crtanjem do karte se može doći putem interneta (www.worldofexperience.com). Međutim, vrsta i broj objekata koji se mogu ucrtati na takvu kartu su ograničeni pa sudionici mogu steći dojam da se ne mogu u potpunosti izraziti putem karte. Isto tako nije nimalo jednostavno sam tiskati karte, a narudžba karata je prilično skupa (50 eura).

Identifying Teacher Quality

Detaljne upute: korak po korak

ZEMLJOPISNE METAFORE: KARTOGRAFSKI PRIKAZ KVALITETE NASTAVNIKA

Cilj

Cilj je ovog alata potaknuti refleksiju o kvaliteti nastavnika pomoću kartografskih metafora. Sudionici nastoje napraviti kartografski prikaz kvalitete nastavnika. Pritom za identificiranje aspekata kvalitete nastavnika koriste gradove, planine, rijeke, pustinje, svjetionike itd.

Alat je kreativan, kolaborativan i predstavlja alternativu pisanim refleksijama.

Sažetak/opis

Sudionici trebaju nacrtati zemljopisnu kartu koja predstavlja kvalitetu nastavnika. Oni, dakle, prvo trebaju identificirati one aspekte kvalitete nastavnika koje smatraju važnima. Slijedeći korak je za identificirane aspekte naći odgovarajuće zemljopisne i kartografske termine (poput gradova, sela, ostataka, rijeka, kanala, brodova, otoka, svjetionika, planina, zračnih luka) i smjestiti ih na odgovarajuće mjesto na karti.

Rezultat (karta) se može staviti na zid nastavnikove sobe.

Materijali

- Crteži (veliki listovi papira, olovke, bojice, itd.)
- Softverski alat, npr. www.worldofexperience.com.
- Jedan ili dva primjera karata za poticanje mašte

Korak po korak

Sudionici dobivaju zadatak da zajedno izrade kartu zemlje kvalitete nastavnika. Sudionici se mogu motivirati za ovaj zadatak objašnjenjem da je korisno napraviti grafički prikaz kvalitete nastavnika umjesto apstraktne liste kompetencija. Slika vrijedi tisuću riječi!

Za inspiraciju se mogu koristiti primjeri na www.worldofexperience.com ili Atlas iskustva (The Atlas of Experience).

Uvod

1. Najava cilja aktivnosti: identificirati važne i zajedničke aspekte kvalitete nastavnika. Uporabom zemljopisnih metafora izbjegava se sastavljanje dugačkih popisa kvaliteta, i omogućava vizualiziranje kvalitete nastavnika na novi način.

Identifying Teacher Quality

2. Ilustracija mogućih ishoda pokazivanjem primjera metaforičkih zemljopisnih karata.
3. Objašnjavanje postupka (slobodni stil, slijepe karte, internetski alati)

Prvi korak: Identificiranje kvalitete nastavnika

Prvi korak je identificirati aspekte kvalitete nastavnika koje grupa (3-4 sudionika) želi prikazati na karti. Važno je da sudionici postignu konsenzus oko aspekata koje će odabrati. Ne moraju svi aspekti biti pozitivni, mogu se uključiti i aspekti kao što su birokratiziranost, izgaranje na poslu i sl.

1. Svaki sudionik identificira aspekte kvalitete nastavnika koje smatra važnima
2. Sudionici uspoređuju liste te identificiraju sličnosti i razlike
3. Sudionici izrađuju zajednički popis kvalitete nastavnika
4. Sudionici identificiraju druga pitanja koja se odnose na kvalitetu nastavnika (uvjeti, kontekst, prepreke, razvoj, kontrola...)

Napomena: Umjesto prvog koraka može se koristiti neki drugi alat za identifikaciju kvalitete nastavnika (npr. Moj najdraži učitelj).

Drugi korak: Pronalaženje metafora

Sljedeći korak je prevesti identificirane aspekte u zemljopisne ili kartografske termine, npr. Port Folio za luku, izgaranje za ugasli vulkan, Birokratgrad, More kreativnosti, Struja znanja itd. Ovdje je moguće uključiti i lokalne specifičnosti (naziv škole, ime ravnatelja itd.). Potrebno je izabrati i odgovarajući krajolik (otoci, rijeke, planine, gradovi...)

5. Prevesti identificirane aspekte u zemljopisne koncepte
6. Identificirati odgovarajući krajobraz koji najbolje odgovara identificiranim konceptima i emocijama i osjećajima koje sudionici vezuju uz kvalitetu nastavnika

Treći korak: Vizualiziranje geografskih karata

U trećem koraku na kartu se stavljaju nazivi i to tako da su odgovarajući aspekti međusobno povezani (cestama, željezničkim prugama, mostovima i sl.) ili smješteni jedan pored drugog.

7. Identificirati područja na karti koja se mogu koristiti za zajedničke teme
8. Odlučiti kako su kvalitete nastavnika povezane i kako se te veze mogu prikazati na karti
9. Možete li vizualizirati profesionalni razvoj na karti?

Aktivnosti u ovoj fazi variraju i ovise o odabranom postupku: slobodni stil, slijepe karte, internetski alati.

Identifying Teacher Quality

Četvrti korak: Refleksija

Karte se mogu koristiti na različite načine.

U trećem koraku zemljopisna karta se može koristiti kao plan putovanja, karta prikazuje mjesto na kojem se sudionik nalazi i mjesto na koje treba stići. Na ovaj način karta postaje plan putovanja kojim se vizualizira putovanje ili ekspedicija. U tom slučaju refleksija se može usmjeriti na “put kojim treba ići”.

Karta može predstavljati konsenzus oko kvalitete nastavnika kojega je grupa postigla. U tom slučaju karta se može staviti na zid tako da je svi mogu vidjeti. Karta se može koristiti za usvajanje zajedničkog govora o kvaliteti nastavnika a za potrebe rasprave o kvaliteti nastavnika. Grupa može koristiti kartu za identificiranje osnovnih kvaliteta nastavnika.

Svaki sudionik može koristiti kartu za potrebe individualne refleksije, odgovarajući na pitanja kao što su:

Na kojim lokacijama ste već bili?

Koja područja još niste otkrili? Kojih područja se bojite?

Što vam je potrebno da biste se na tim područjima osjećali kao kod kuće? Možete li izgraditi nove ceste ili mostove (npr. do kolega)?